

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ»

доц. **Карінцева О.І.**,
аспірант **Матвєєв П.С.**

Сумський державний університет (Україна)

Подолання економічної кризи, в якій опинилася Україна, і поступове відновлення зростання економіки, насамперед, неможливе без якісних перетворень в інноваційній сфері. Переорієнтація українських підприємств на європейський ринок зумовлює в першу чергу необхідність підвищення конкурентоспроможності продукції, що можливе лише із впровадженням інновацій. Саме підприємства, які функціонують на основі інноваційного підходу мають можливість завоювати лідерські позиції на ринку, досягти високих темпів розвитку, скоротити рівень витрат і отримати високі показники прибутку. Важливість розвитку інноваційного потенціалу підприємств та регіонів в цілому для сучасної економіки України неможливо переоцінити. Адже, саме завдяки впровадженню інновацій може бути відновлена економіка і досягнуте її зростання вже в найближчі роки.

Наявність великої кількості варіантів визначення поняття «інноваційний потенціал» усуває можливість узагальненого трактування цієї категорії. Суперечність щодо тлумачення цього терміна інноваційної теорії виникає через відсутність єдності поглядів на розкриття його змісту. Це зумовлює актуальність узагальнення дефініції поняття «інноваційний потенціал» та визначення його складових.

Проблемам різних аспектів інноваційної діяльності підприємств та регіонів, зокрема визначенню поняття «інноваційний потенціал» присвячені дослідження іноземних та вітчизняних вчених: А.В. Гриньов, Б.В. Буркинський, П.Т. Бубенко, В.І. Захарченко, С.М. Ілляшенко, Л.І. Федулова, А.Л. Масалов, М.Г. Данько, Д.І. Кокурін та ін. Але на даний момент відчувається відсутність єдності у поглядах сучасних авторів щодо тлумачення поняття «інноваційний потенціал».

Розвиток інноваційного потенціалу підприємств і регіонів є складовою розвитку інноваційного потенціалу економіки країни і важливою частиною відтворення виробничих відносин, які полягають в оновленні основних фондів, удосконаленні організації їх використання як на етапі формування, так і під час науково-технічної підготовки виробництва, в розвитку трудового потенціалу, в покращанні взаємовідносин із зовнішнім середовищем, зокрема з органами державного управління і регулювання економіки, а також шляхом інституційних змін.

Поняття інноваційного потенціалу відносно недавно увійшло до економічної науки як економічна категорія, але в сучасній літературі, зокрема й українській, відсутнє однозначне його визначення. Більшість авторів зосереджують свою увагу на окремих сторонах інноваційного потенціалу, тому в літературі представлені специфічні визначення, які мало пов'язані між собою.

Таким чином, існують різні підходи до визначення цього поняття. Деякі автори акцентують увагу на наявності ресурсів в процесі господарювання економічних суб'єктів, інші – на можливості їх використання. Однак більшість використовує так званий ресурсний підхід, тобто представляє інноваційний потенціал як сукупність ресурсів, виділяючи такі елементи, як кадрова, наукова, інформаційно-комунікаційна, технологічна, ринкова, екологічна й фінансово-економічна складові. Окремо виділяється фінансово-економічна складова, яка утворює сукупність фінансових ресурсів, що використовуються безпосередньо для ведення інноваційної діяльності, і виконує роль кількісної оцінки цих ресурсів.

До інноваційного потенціалу також можна віднести поняття, яке характеризує внутрішню спроможність інноваційного середовища, в якому перебуває підприємство, здійснювати цілеспрямовану діяльність із залучення необхідних виробничих ресурсів, з їх подальшим перетворенням для формування інноваційного продукту. Також необхідно враховувати й економічні чинники зовнішнього середовища, що впливають на інноваційний потенціал, такі, як державна інноваційна політика, кредитна політика, конкурентні стратегії споживачів.

Інноваційний потенціал – це здатність до змін, покращання, прогресу, це джерело розвитку. Тобто все те, що веде до інноваційного розвитку, має інноваційний потенціал.

Важко не погодитися з тим, що інноваційний потенціал є сукупністю необхідних ресурсів для інноваційної діяльності, і, власне, спроможністю до впровадження інновацій.

Отже, на нашу думку, під інноваційним потенціалом слід розглядати комплексну характеристику спроможності економічної системи до інноваційної діяльності та розвитку, використовуючи для цього усі необхідні ресурси, що є в наявності.

1. Бубенко, П.Т. Регіональні аспекти інноваційного розвитку: моногр. / П.Т. Бубенко. – Х.: НТУ «ХП». – 2002. – 316 с.
2. Гриньов, А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління / А.В. Гриньов – Х.: ВД «ІНЖЕК». – 2003. – 308 с.
3. Захарченко, В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. / В.І. Захарченко. – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 448 с.

Карінцева, О.І. Визначення сутності поняття «Інноваційний потенціал»[Текст] / О.І. Карінцева, П.С. Матвєєв // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми: СумДУ, 2015. - С. 190-192.